

PM

DATUM: 2025-01-21
AVDELNING: Avdelningen för betalningar och avdelningen för
marknader
HANDLÄGGARE: Helena Babinet
DIARIENUMMER: 2025-00082
HANTERINGSKLASS: Öppen

Remiss av förslag till ändringar av Villkor för RIX och penningpolitiska instrument m.m.

1 Inledning

Riksbanken föreslår ändringar i *Villkor för RIX och penningpolitiska instrument (Villkoren)*, i *Kontovillkor för RIX (Kontovillkoren)* samt i *Anvisningar Motpartsansökan (Anvisningarna)*.

Ändringarna sammanhänger i stor utsträckning med ändringar i lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelse på finansmarknaden ("Avvecklingslagen"). Ändringen i lagen ger företag som har tillstånd enligt lagen (2010:751) om betaltjänster ("Betaltjänstinstitut") och företag som har tillstånd enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar ("Institut för elektroniska pengar") möjlighet att bli deltagare i ett anmält avvecklingssystem. De föreslagna ändringarna redovisas i avsnitt 2 nedan.

Riksbanken föreslår även ytterligare ändringar i Villkoren, Kontovillkoren och Anvisningarna. Dessa redovisas i avsnitt 3 nedan.

Riksbankens motparter och de institut som kan omfattas av Villkoren m.m. och dess intresseorganisationer inbjuds att lämna synpunkter på de föreslagna ändringarna. Sådana synpunkter ska vara Riksbanken elektroniskt tillhanda senast den 21 februari 2025 via e-postadress rix@riksbank.se. Eventuella frågor om förslagen kan ställas skriftligen till samma e-postadress.

2 Förslag till ändringar till följd av möjligheten för Betalningsinstitut och Institut för elektroniska pengar att bli deltagare i ett anmält avvecklingssystem

Genom en ändring i Avvecklingslagen kan Betalningsinstitut och Institut för elektroniska pengar bli deltagare i ett anmält avvecklingssystem.

Riksbanken välkomnar detta. Genom att fler institut kan erbjuda betalningar på samma villkor ökar konkurrensen, något som på sikt kan gynna slutkonsumenten.

De nya instituten ska tillåtas delta i RIX, Riksbankens system för betalningsavveckling och i dess avvecklingstjänster, RIX-RTGS och RIX-INST. Deltagandet får dock inte medföra en risk för Riksbankens penningpolitiska uppdrag, värnandet av finansiell stabilitet eller betalningssystemets säkerhet och effektivitet. För att minimera riskerna bör deras deltagande begränsas till att möjliggöra betalningsavveckling genom (i) en individuellt beräknad limit för inlåning i RIX, med ett beloppstak på 100 miljoner kronor, och (ii) utan tillgång till intradagskredit. De nya aktörerna ska inte ges möjlighet att delta i det penningpolitiska styrsystemet.

2.1 Deltagande i RIX

Instituten ska uppfylla de villkor för deltagande som redan gäller för övriga RIX-deltagare i Villkoren, bl.a. uppfyllande av kapitalkrav och operativ förmåga. Dock behöver beaktas de krav på dokumentation som Avvecklingslagen ställer på Betalningsinstitut och Institut för elektroniska pengar.

I avsnitt B.3.1.1 av *Huvuddokumentet till Villkoren* har institutstyperna lagts till i punkterna (vi) och (vii).

I avsnitt B.3.2.1 (h) har lagts till informationskrav kopplade till 8 § i Avvecklingslagen.

I *Bilaga H1, Definitioner, till Villkoren*, har lagts till definitioner av Betalningsinstitut och Institut för elektroniska pengar.

I avsnitt B.5.2.5 av *Anvisningarna* är infört (i slutet) att Betalningsinstitut och Institut för elektroniska pengar ska uppfylla kraven enligt 8 § (a-e) i Avvecklingslagen och vad detta innebär.

2.2 Inlåning över natten

Betalningsinstitut och Institut för elektroniska pengar har särskilda krav för hur kundmedel ska hanteras. Dessa ska placeras i likvida tillgångar vilket bl.a. kan uppfyllas genom att deponera medel på ett särskilt konto hos en centralbank. Riksbankslagen ger dock inte stöd för att deponera medel hos Riksbanken för ett sådant syfte. För att efterleva lag (2022:1568) om Sveriges riksbank (Riksbankslagen) och säkerställa att de nya aktörernas konton inte används i annat syfte än för betalningsavveckling föreslås att institutens saldo över natten begränsas till det dubbla högsta dagliga beloppet för avgående betalningar under en föregående tolv månadersperiod¹. För inlåning över natten som inte har ett penningpolitiskt syfte gäller en begränsning på 100 miljoner kronor. Detta bör gälla som en högsta begränsning även för Betalningsinstitut och Institut för elektroniska pengar.

I avsnitt 5.2 (a) *Kontovillkoren* anges ovanstående begränsning och hur den ska tillämpas i olika fall.

2.3 Intradagskredit

Syftet med att Riksbanken ger kredit under dagen i RIX är att främja effektiviteten i avvecklingssystemet. En RIX-deltagare som inte har tillräcklig likviditet för avgående betalningar kan då använda intradagskrediten istället för att invänta att likviditeten fylls på genom inkommande betalningar. Enligt lagen om betaltjänster och lagen om elektroniska pengar ska de nya instituten hålla likvida tillgångar som täcker de kundmedel som mottagits. För de enligt beräkningen ovan hålla likviditet för två dagars maximala betalningar så bör aktörerna kunna ha en buffert även om det tillfälligt skulle uppstå problem med att tillföra likviditet via deras ombud. Det är därför Riksbankens bedömning att instituten ska kunna hålla tillräcklig likviditet på kontot i RIX för att kunna genomföra betalningar och att de nya instituten därmed inte har behov av intradagskredit. Betalningsinstitut och Institut för elektroniska pengar ska således inte ha rätt till intradagskredit¹. När man frångår principen att alla RIX-deltagare ska ha rätt till intradagskredit bör man även se om det finns skäl att ta bort rätten för andra institut. Clearingbolag

¹ Principen om att begränsa inlåning och att inte tillåta intradagskredit överensstämmer med vad som kommer att tillämpas inom Euro-området, [Eurosystem sets policy on access by non-bank payment service providers to its central bank payment systems](#).

och värdepapperscentraler gör inga betalningar i RIX från eget konto och bör därför inte ha behov av intradagskredit för att genomföra betalningar. Att de nya instituten inte får rätt till intradagskredit gör också att Riksbanken inte exponeras för någon kreditrisk på de nya instituten.

I avsnitt B.3.1.1, andra stycket *Huvuddokumentet till Villkoren* anges vilka typer av institut som har rätt till intradagskredit.

I avsnitt 6.1 (a) av *Kontovillkoren* regleras vilka typer av institut som har rätt till intradagskredit.

3 Förslag till ändringar av Villkoren m.m. av andra skäl

För att begränsa antalet tillfällen då *Villkoren*, *Kontovillkoren* eller *Anvisningarna* ändras, genomförs samtidigt ett antal ytterligare ändringar.

3.1 Anpassning till ny clearinglag

Genom införandet av lag (2024:114) är begreppet "clearingorganisation" inte längre relevant, utan ska ersättas av "clearingbolag".

I avsnitt B.3.1.1. av *Huvuddokumentet till Villkoren* har därför (v) ändrats till Clearingbolag. I *Bilaga H1 till Villkoren* har definition av *Clearingorganisation* ersatts med en definition av *Clearingbolag*. Samtidigt har definitionerna av Avvecklingstjänst, Central Motpart, Deltagare, Kreditinstitut, Motpart, Värdepapperscentral och Värdepappersbolag uppdaterats för att bättre överensstämja med lagtext.

3.2 Utökning av omfattningen av *Kontovillkor för RIX*

Riksbanken öppnar i olika sammanhang konton för sina motparter och deltagare i RIX. För att undvika separata avtal för olika konton, föreslås *Kontovillkoren* reglera detta.

I avsnitt 2 av *Kontovillkoren* redovisas de olika typer av konton som kan komma i fråga. I avsnitt 3 redovisas hur kontona kan disponeras och i avsnitt 4 redovisas hur kontona kan stängas. I avsnitt 1 har lagt till en definition av *Panthevare* eftersom konto i svenska kronor kan öppnas för en utländsk centralbank.

I avsnitt 8 har införts en ansvarsbegränsning och i avsnitt 9 regler om tillämplig lag och tvistelösning.

3.3 Flytt av regler om Intradagskredit från *Huvuddokumentet till Kontovillkor för RIX*

Intradagskredit har hittills reglerats i kapitel C av *Huvuddokumentet till Villkoren* (senast i avsnitt 1.6). Det har bedömts vara mera lämpligt att flytta dessa regler till *Kontovillkoren*.

I avsnitt B.5 (f) av *Huvuddokumentet till Villkoren* har en hänvisning till kapitel C ersatts med en hänvisning till *Kontovillkoren*.

I avsnitt 6 av *Kontovillkoren* har införts regler om Intradagskredit.

3.4 Förtydligande rörande operativ förmåga för penningpolitiska motparter

Enligt villkoren ska en penningpolitisk motpart ha ett etablerat säkerhetsarrangemang. Eftersom en penningpolitisk motpart kan ha kreditengagemang som är längre än intradagskredit är det inte tillräckligt att endast kunna hantera säkerheter som bara kan användas intradag.

I avsnitt B.3.2.3 av *Huvuddokumentet till Villkoren* har förtydligats att säkerhetsarrangemanget ska kunna täcka intradagskrediter och användning av penningpolitiska instrument såsom kredit och repor.

I avsnitt C.5.6 till *Anvisningarna* har förtydligats att det måste finnas ett värdepapperskonto öppnat för att hantera värdepapper som säkerhet.

3.5 Förtydligande rörande skyldighet att rapportera händelser

Enligt avsnitt B.3.2.1 (g) i *Huvuddokumentet till Villkoren* ska institutet åta sig att lämna information till Riksbanken, bl.a. sådan som kan ha betydelse för kontrollen av kvalifikationskraven (punkt ii). För att tydliggöra vilken information som omfattas har i punkt (vii) lagts till "utan dröjsmål informera Riksbanken om institutets tillsynsmyndighet har inlett en fördjupad utredning, sanktionsprövning eller liknande särskild granskning av institutet". Motsvarande tillägg har gjorts i avsnitt B.5.3 av *Anvisningarna* och i *Blankett H9_B*.

I avsnitt B.3.2.1 (g) i *Huvuddokumentet till Villkoren* punkt (vi) har också "för deltagaren tillämplig" ersatts med "inte begränsat till". Motsvarande ändring har gjorts i avsnitt B.5.3 av *Anvisningarna* och i *Blankett H9_B*.

3.6 Förtydligande till följd av införandet av DORA

Med anledning av att Förordning (EU) 2022/2554 om digital operativ motståndskraft för finanssektorn träder i kraft den 17 januari 2025 har formuleringen av den andra punkten under avsnitt B.5.2.6 i *Anvisningarna* "Sökanden ska mer utförligt beskriva *skydd mot cyberhot och kontinuitetslösningar för hantering och förebyggande av drifts- eller kommunikationsavbrott* (28). Beskrivningen ska bl.a. innehålla:" omformulerats något.

3.7 Förtydligande av Riksbankens dialog med tillsynsmyndigheter i samband med utvärdering av ansökan

En viktig del i Riksbankens utvärdering av en ansökan är att ha en dialog med sökandens tillsynsmyndighet. För att vara transparent rörande Riksbankens process föreslås ett förtydligande i avsnitt B.4.2.1 (a) i *Huvuddokumentet till Villkoren*. Motsvarande förtydligande föreslås även i avsnitt F.3 av *Anvisningarna*.

3.8 Andra förtydligande uppdateringar

I *Huvuddokumentet till Villkoren* har gjorts ett antal omformuleringar för att texten bättre ska överensstämma med lagstiftning eller andra skrivningar i Villkor m.m.

I avsnitt A.2 (d) har lagts till en skrivning om att *Villkoren* ska publiceras på Riksbankens hemsida.

I avsnitt A.3 (b) har lagts till principen om "fritt tillträde".

"Riksgälden" har på några ställen ersatts med det formella namnet "Riksgäldskontoret".

I avsnitt B.2, andra stycket, har förtydligats att rättigheter och skyldigheter kan vara olika för olika institutskategorier.

I avsnitt B.3.1.1, andra stycket, har texten omformulerats.

Inledningen till avsnitten B.3.2.1 och B.3.2.2 har förtydligats.

I avsnitt B.3.2.1 (c) har uppdaterats för att bättre överensstämma med lagtext.

I avsnitt C.2.1.1 (c) har tagits bort möjligheten till dispens eftersom den möjligheten upphör 31 mars 2025. Möjligheten till dispens har även tagits bort i avsnitt C.2.3.4.